



Investigation of Participation and Willingness to Participate in the Erasmus+ Student Exchange Program in Terms of Some Demographic Variables and Personality Traits*

Sevinç Çırak KARADAĞ^{a*} (ORCID ID - 0000-0003-4731-6961)

^aEge Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, İzmir/Türkiye

Article Info

DOI: 10.14812/cufej.975653

Article history:

Received 28.07.21
Revised 07.04.22
Accepted 07.04.22

Keywords:

Erasmus+ exchange program
Turkish university students,
Personality,
Family income,
Parents' education level

Abstract

The aim of this study is to compare the students participated in the Erasmus+ student exchange program with other students who did not in terms of some demographic variables (family income, parental education level) and personality traits, and to examine the variables that predict the willingness to participate in this program. Some 264 university students of Ege University participated in the study. The data were collected with a questionnaire comprising demographics, study abroad questions, and a 10-Item Personality Scale. The results showed that there were differences between the students who participated in the Erasmus+ program and the students who did not with respect to economic status, parents' educational levels, and personality factors. The students who participated in Erasmus+ program had significantly higher parental income and education levels, *emotional stability*, *extraversion* and *conscientiousness* scores than the nonparticipants. The findings also demonstrated that mother's education level and higher extroversion levels predicted the willingness to participate in the Erasmus+ program.



Research Article

Erasmus+ Öğrenci Değişim Programına Katılım ve Katılım İsteğinin, Bazı Demografik Değişkenler ve Kişilik Özellikleri Yönünden İncelenmesi

Makale Bilgisi

DOI: 10.14812/cufej.975653

Makale Geçmişi:

Geliş 28.07.21
Düzeltilme 07.04.22
Kabul 07.04.22

Anahtar Kelimeler:

Erasmus+ değişim programı,
Üniversite Öğrencileri,
Kişilik Özellikleri,
Ailenin geliri,
Ebeveyn eğitim düzeyi

Öz

Bu çalışmanın amacı, Erasmus+ öğrenci değişim programından yararlanan öğrencilerin bazı demografik değişkenler (ailenin geliri, ebeveyn eğitim düzeyi) ve kişilik özellikleri yönünden diğer öğrenciler ile karşılaştırılması ve bu programdan yararlanma isteğini yordayan değişkenlerin incelenmesidir. Araştırma, Ege Üniversitesinde öğrenim gören 264 öğrenciyle yürütülmüştür. Veriler demografik özellikler ve yurt dışında eğitim görme ile ilgili anket soruları ve on maddeli kişilik ölçeği ile toplanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular, Erasmus+ öğrenci hareketliliğinden yararlanan öğrenciler ile yararlanmayanlar arasında ailenin gelir düzeyi, ebeveyn eğitim düzeyi gibi demografik değişkenler ve bazı kişilik özellikleri açısından farklar olduğunu göstermiştir. Yurt dışına Erasmus+ için gitmekte olan öğrencilerin aile gelir ve ebeveyn eğitim düzeyinin, *duygusal denge*, *dışa dönüklük* ve *sorumluluk* kişilik boyutlarından aldıkları puanların diğer öğrencilerden anlamlı bir biçimde yüksek olduğu gözlenmiştir. Ayrıca, anne eğitim düzeyinin ve dışa dönüklük kişilik boyutunun Erasmus+ eğitim değişim programından faydalanma isteğini yordadığı görülmüştür.

*Bu çalışmanın bir kısmı sözlü olarak I. Uluslararası Bilim Eğitim Sanat ve Teknoloji Sempozyumu'nda (UBEST 2019) sunulmuştur, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir, 2-4 Mayıs 2019.

*Author: ciraks2006@gmail.com

Introduction

Sending students abroad for educational purposes has become an increasingly popular topic as universities and countries want to raise internationally competent individuals. Many countries encourage their students to participate in a short- or long-term study abroad program. The Erasmus+ education exchange program began in Europe and is a program that allows student exchange between countries.

According to the European Commission (2022), participating in a study abroad program can make a positive contribution to students' future employment, as well as increase their language skills, and give them self-confidence and independence. Likewise, researchers studying the subject of study abroad have shown that such programs benefit students in many fields. These include personal development, intercultural skills, academic performance (Stone & Petrick, 2013), being more successful at finding a job and achieving professional goals (Marcotte et al., 2007), and acquiring critical thinking skills (Savicki et al., 2004). Therefore, it is seen that study abroad programs are beneficial regardless of whether they are short or long-term (Nguyen et al., 2018).

However, there are differences among individuals in making the most of the opportunities for studying abroad. Although these differences might depend on individuals' circumstances, they can also be related to personality traits. Socio-economic status plays a key role in making use of opportunities to study abroad. For example, a study conducted with Taiwanese students reported that the most important factor affecting the intention to study abroad is the economic cost (Lee, 2014). Similarly, Schnepf and Colagrossi (2020) reported that among students who took part in the Erasmus student exchange mobility in the UK, the proportion of students from a lower socioeconomic background was significantly less than those with a higher socioeconomic status. Together with family income, parents' education levels also affect the participation in the Erasmus education program (González et al., 2011; Souto-Otero & McCoshan, 2006).

In addition to external conditions, personality traits also affect the motivations of individuals to improve themselves (McCrae & Costa, 1999), and therefore the choices they will make about their various lives. It has been argued that individuals who go abroad to work are different from others in terms of personality traits. Boneva and Frieze (2001) introduced the concept of the "Migrant Personality" to the literature. The concept of migrant personality describes individuals who do not want to stay in their homeland for various reasons, although they live in the same conditions. Such individuals are thought to have different personalities from others. "Is this also related to the intention to study abroad?" Our study falls under the category of studies seeking answers to this question.

Personality has been defined as the tendency to behave in a certain way in various situations ([Rauch & Frese, 2007](#)). Although it is quite stable, it is also affected by the situation and conditions (Quintus et al., 2021). A widely accepted approach to the explanation of personality is the big five (five-factor) theory of personality (Costa & McCrae, 1992; Goldberg, 1990). According to this theory, personality consists of characteristics organized around five main factors, namely, *Openness*, *Conscientiousness*, *Extroversion*, *Agreeableness*, and *Neuroticism* (OCEAN).

Extroversion: This is the level of characteristics such as sociability, liveliness, talkativeness, warmth, sociability, and dominance in relationships. It has been reported that extroverts develop harmonious social relations with others and that this is associated with positive affect and mood (Côté & Moskowitz, 1998). Since extroversion can affect self-confidence (McCrae & Costa, 1987), it can be an impetus to try new experiences; therefore, it is a trait that can be associated with living abroad. *Openness to experience*: This personality trait refers to the personality's degree of flexibility (Costa & Widiger, 2005). Individuals with the openness personality traits like change and variety. Therefore, it has been associated with features such as traveling, finding friends with different interests, and taking an interest in foreign cuisines (McCrae & Costa, 1999). They are also broad-minded and willing to take risks (George & Jones, 1996, cited in Bakalis & Joiner, 2004). It has attracted attention and been studied in the literature as a personality trait that may be associated with participation in study abroad programs. For

example, Bakalis and Joiner (2004) showed that the openness personality trait is associated with participation in study abroad programs. Similarly, Schantle (2017) found the openness personality trait to be in connection with the behavior of seeking study abroad in a sample of individuals from various parts of the world. *Conscientiousness*: Individuals who score high in this category can be people who have leadership characteristics, can make long-term plans, and have technical expertise (McCrae & Costa, 1999). It has been reported that individuals with high conscientiousness scores do not neglect their responsibilities and are very hardworking (Ariani, 2013). *Neuroticism/Emotional Stability*: This personality trait has been associated with low self-esteem, irrational perfectionist thoughts, pessimism (McCrae & Costa, 1999), stress, and depression (Widiger, 2009). It may be more difficult for individuals who score high in this trait to leave the social support environment and go abroad compared with other individuals. Being abroad is attractive to many people, but it can also be challenging and frightening. In particular, uncertainty is a situation that may cause more anxiety in some individuals. *Agreeableness*: This is the personality trait that comes to the fore in living with others. It has been reported that individuals who score high in agreeableness believe more in cooperation and are careful to use language that is forgiving and not hurtful (McCrae & Costa, 1999).

In addition to situational characteristics, it is important to investigate which personality traits make individuals amenable to using opportunities to study abroad. This is because personality represents the basic characteristics that can affect the choices of individuals. The effect of being abroad on personality has been studied; however, there are few studies on the relationship between personality traits and the participation and intention to study abroad and its associated behavior (e.g., Bakalis & Joiner, 2004; Goel et al., 2010; Schantl, 2017; Tracy-Ventura et al., 2016). In addition, studies conducted on this subject did not include all the dimensions of the five-factor personality model. For example, in their studies, Bakalis and Joiner (2004) included the openness personality trait, and Goel et al. (2010) included the openness, conscientiousness, and extroversion personality traits, respectfully. As far as is known, few studies have investigated all five factors (Schantle, 2017; Tracy-Ventura et al., 2016). Due to the characteristics of the literature summarized above and in line with the main purpose of the current study, all the five factors mentioned are included in the scope of this study.

There are studies in Turkey that examine the Erasmus study abroad exchange program (e.g., Aslan & Bayram, 2014; Küçükçene & Akbaşlı, 2021; Ogul, 2018; Önder & Balcı, 2010; Özdem, 2013). It is seen that these studies generally focus on student views and experiences regarding the Erasmus exchange program. As far as is known, there is no study in Turkey that directly examines the relationship between demographic characteristics (parents' income and level of education) and the five-factor personality traits with Erasmus+.

Based on the idea that large groups of students should be mobilized to benefit from educational exchange practices, the main task of this study is to investigate which demographic and personality characteristics affect individuals' willingness and decision to study abroad. It is believed that the study can contribute to the field through the findings obtained from a different society that has been the subject of relatively little research. Knowing the characteristics of those who are participating and who want to participate in the Erasmus+ education exchange program may be beneficial in terms of supporting those groups with weak participation and individuals who need more encouragement. In doing so, progress can be made in terms of realizing the goal of disseminating the program to as broad a segment as possible.

In line with the aim of this study, answers to the following basic questions will be sought:

1. Is there a significant difference between the students participating in the Erasmus+ student exchange program and other students in terms of demographic variables (family income and parents' level of education)?
2. Is there a significant difference between the students participating in the Erasmus+ student exchange program and other students in terms of personality traits?

3. Do the demographic variables (family income, parents' level of education) predict willingness to participate in the Erasmus+ student exchange program?
4. What are the personality traits that predict willingness to participate in the Erasmus+ student exchange program?

Method

Research Model

This study uses the correlational survey model, one of the quantitative research designs. Survey models included in quantitative research setups are models in which relationships between variables can be studied and comparisons can be made between groups (Karasar, 2011). These models, which are widely used in social sciences, also allow the estimated effect of one factor on another factor to be studied (Cohen et al., 2017). This study examines the relationships between demographic variables, personality variables, participation in Erasmus+, and the willingness to participate.

Dependent variables

Participation in Erasmus student mobility: The participating students are those students who have been selected for the Erasmus+ program, completed their preparations to go, and attended the briefing before they go. The study's data were collected during this briefing. The other students are those who have not applied to be selected for this program and are not part of this process.

Willingness to participate in the Erasmus+ student exchange program: This is why the question "Do you want to participate in the Erasmus+ student exchange program?" was put to students studying in the university's various departments. They were asked to answer on a five-point scale (Very much (5) - Not at all (1)). The group in which this dependent variable was studied consists of students who did not participate in the Erasmus+ program.

Participants

The study's participants comprised of 264 university students -- 154 women and 110 men -- studying at Ege University in the Faculty of Education, Faculty of Engineering, and Faculty of Economics and Administrative Sciences in the spring semester of the 2017-2018 academic year. The study was carried out using the availability and convenience sampling method due to the advantages it provides in reaching the participants. This let the data be collected quickly. Of the participants, 61 (32 females, 29 males) were students who were awarded a place on the Erasmus+ student exchange and were making the final preparations for the journey abroad. These students were briefed by their respective departments at Ege University just before they left. All the students who attended the briefing were invited to participate in the study on a voluntary basis and 61 students filled out our questionnaires. The rest of the participants consisted of second- and third-year students from randomly selected classes who filled out the questionnaires on a voluntary basis. A total of six students handed in the questionnaire without completing it and were, therefore, not included in the analysis. In addition, eight questionnaires were not included in the evaluation due to pattern detection and being left blank, resulting in a total of 264 students forming our sample. It is mainly the students at the university's Faculty of Economics and Administrative Sciences and the Faculty of Engineering that participate in the program. Therefore, the students from these departments were included in the study along with students from the Faculty of Education, one of the faculties with relatively fewer participating students.

Data Collection Tools

The data were collected using a questionnaire consisting of three subsections. The first part of the questionnaire included questions about demographic variables such as the student's gender, family income (family's total amount of monthly income), parental education level (1 primary, 2 secondary, 3 high school, 4 undergraduate, 5 postgraduate), and whether or not they had been selected for the Erasmus+ program. The second part asked questions investigating the willingness to participate in the Erasmus+ program (Do you want to participate in the Erasmus+ education exchange program?) and the

reasons for taking part in this process, while the last part consisted of scale questions measuring personality traits. Students participating in the Erasmus+ program did not answer the question that was asked to measure their willingness to participate in the Erasmus+ student exchange program. The questions were examined by a researcher who is competent in method and measurement and an expert proficient in the subject of the study.

The 10-Item Personality Scale. The study used a 10-item personality scale developed by Gosling et al. (2003) and adapted into Turkish by Atak (2013) to measure the five-factor personality traits. Scale items are scored on a 7-point Likert scale. High scores indicate the dominance of the relevant personality trait. For example, “Calm, emotionally stable” (neuroticism/emotional stability); “Confident, disciplined” (conscientiousness); “Softhearted and easy-going” (agreeableness); “usually extrovert, social” (extroversion); “I am open to new things and curious” (openness to new experiences). Atak calculated the following Cronbach's alpha reliability coefficients for the scale: *openness to experience*: 0.83; *agreeableness*: 0.81; *neuroticism/emotional stability*: 0.83; *conscientiousness*: 0.84, and finally *extroversion*: 0.86. The Cronbach's Alpha reliability coefficients for this study were found to be *openness to experience*: 0.77; *agreeableness*: 0.69; *neuroticism/emotional stability*: 0.72; *conscientiousness*: 0.81, and *extroversion*: 0.80.

The Research Process

The questionnaires were completed voluntarily in classrooms and in the halls after the meeting with the students selected to be sent on the Erasmus student exchange program. The participants were informed about the aim of the study and told that they could stop filling out the voluntary questionnaire at any time.

Data Analysis

All analyses in this study were performed using the Statistics Program for Social Sciences version 24. First, the descriptive analyses required for the study and the reliability analyses of the scale were made. The mean and standard deviation values and t-test results are given in Table 1. The data were analyzed using independent groups *t*-test and regression analysis. The *t*-tests were to compare “those who participated in Erasmus+ ” and “those who did not ” in terms of demographic variables and personality traits and the regression analysis was to see the degree to which the demographic variables and personality traits predicted the willingness to study abroad (Table 2).

Findings

This section presents the statistical analyses comparing the students participating in the Erasmus+ education exchange program with other students, and the results of the regression analyses examining the demographic and personality variables that predict the willingness to participate in the Erasmus+ program.

Table 1.
T-test Comparison of Participants and Non-Participants in the Erasmus Education Program in Terms of Specific Demographic Variables and Personality Traits

Variables	Participants		Non-participants		t (df)	p
	M	SD	M	SD		
Level of Family Income (monthly)	4,267	1,885	2,839	2,707	3.35 (134)	.001
Mother's Education	3.8	.88	2.69	1.03	8.79 (259)	.000
Father's Education	4.2	1.08	3.16	1.13	5.62 (262)	.000
Openness to Experience	7.41	1.36	7.13	1.40	1.28 (259)	.199
Agreeableness	7.16	1.59	7.26	1.49	-.44 (261)	.668
Emotional Stability	7.03	1.47	6.51	1.60	2.25 (259)	.020
Extroversion	8.08	1.52	7.15	1.88	3.81 (262)	.000
Conscientiousness	8.45	1.24	7.57%	1.68	3.57 (261)	.000

In comparisons made in terms of family income, mother's education and father's education, the independent groups' t-test results showed significant differences between those going abroad and other students (Table 1). Family income status and parental education levels are significantly higher in the group sent on Erasmus+. When the scores obtained from the neuroticism/emotional stability, extroversion, and conscientiousness sub-dimensions of personality were compared, the study found significant differences between the two groups. The findings of this study indicated that students going abroad have more extrovert, emotionally stable, and conscientious personalities.

Table 2.
Regression Analysis Results for the willingness to Participate in Erasmus Student Mobility

Variables	B	R ²	F	β	t
Erasmus+ willingness					
Model 1	.242	.059	15.716		
Mother's Education				.242	3.964***
Model 2	.409	.167	6.432		
Mother's Education				.175	2.927**
Extroversion				.272	3.881***
Openness to Experience				.104	1.730
Agreeableness				-.003	-.046
Emotional Stability				.089	1.358
Conscientiousness				.012	.151

p < .01; *p < .001

Hierarchical regression analysis was performed to see the effects of demographic variables (family income, mother's education level, father's education level) and personality traits on the willingness to study abroad (Table 2). Students selected for Erasmus+ and going abroad were not included in this analysis. It was observed that demographic variables other than mother's education level did not contribute significantly to the model. As a result, in this analysis, mother's education level significantly predicted the willingness to study abroad with the Erasmus+ program (Model 1).

In the hierarchical regression analysis process, as mentioned above, the effect of demographic variables on willingness to study abroad was examined and it was seen that only mother's education significantly predicted the willingness to study abroad. In this case, the mother's education level was entered into the model in the first step and was found to be significant ($R^2 = .059$, $F(1, 199) = 15.716$, $p = .000$). In the second step, personality variables were added to the model as independent variables (Model 2). Among these variables, only extroversion was found to predict the willingness to study abroad ($R^2 = .167$, $F(5, 195) = 6.43$, $p = .000$ (Table 2).

Discussion and Conclusion

This study examined how socioeconomic level and five factor personality dimensions differed among participants and non-participants in the Erasmus+ student mobility and investigated the degree to which socioeconomic level and personality traits predict the willingness to participate in the Erasmus+ study exchange program. According to the findings, it was seen that family income level, mother's education level, father's education level and the personality aspects of neuroticism/emotional stability, extroversion, and conscientiousness differed significantly between those participating in the Erasmus+ study abroad program and those not participating in it. In addition, it was found that mother's education level and the extroversion personality trait predicted the willingness to participate in the Erasmus+ program.

It has been accepted as an established fact that socioeconomic level is one of the most important factors in participating in study abroad programs (Lee, 2014; Lörz et al., 2016; Schnepf & Colagrossi, 2020). In this study, the family income and parental education levels of the students who were going to be sent abroad were found to be higher than the students who did not go abroad. These results support the findings in the literature. The current Erasmus+ education exchange program seems to have provided an extra advantage to the groups whose income is above a certain level in our sample. In the regression analysis conducted for the students who did not go abroad, it was seen that income level did not predict the willingness to participate in the Erasmus+ program, which provides education opportunities abroad. It is seen that the willingness of these students to study abroad through Erasmus+ is not affected by their income levels. However, considering that the income level of those who went to receive this education is relatively high, it can be said that the income level does play a role as a barrier to participating in the study abroad exchange program. This situation is similar to studies conducted with students from other countries (Lee, 2014; Lörz et al., 2016, Schnepf & Colagrossi, 2020). Students from relatively low-income families might believe that their families will not be able to cover their living costs abroad with the support they will provide, and that extending their time in school due to participating in the Erasmus+ program will impose extra financial burden. It can be said that this situation negatively affects the participation of these students in study abroad education exchange programs. It is also stated that family income level affects foreign language learning opportunities during the early education years (Butler & Le, 2018). As a result, family income level can be an obstacle for the students both in meeting their expenses abroad and in passing the foreign language barrier in the Erasmus+ student selection process.

Although this study found that students who were going abroad were more advantageous in terms of mother's education, father's education, and income level, the same situation is not true in terms of willingness to study abroad. Among the demographic variables examined, only mother's education level was found to be effective in wanting to study abroad. These findings are in agreement with the literature. Other studies report that mother's education level positively affects children's educational outcomes (Roksa & Potter 2011) and their decision to participate in study abroad exchange programs (Van Mol, 2021).

In addition to the demographic factors examined, personality traits are also among the main factors affecting the motivation to study abroad. In terms of personality traits, significant differences were found in the neuroticism/emotional stability, extroversion, and conscientiousness personality dimensions in the comparison made between students who were going abroad and those who were not. This is an expected result. Likewise, in the hierarchical regression analysis conducted with students

who did not participated in the Erasmus+ process, it was seen that extroversion scores predicted the willingness to go abroad with the Erasmus program. Previous studies found a relationship between the extroversion (Goel et al., 2010; Schantl, 2017; Tracy-Ventura et al., 2016), conscientiousness (Tracy-Ventura et al., 2016) and neuroticism/emotional stability (Schantl, 2017) personality traits and the intention to study abroad. In terms of these personality traits, our study supports some of these findings in the literature.

In studies examining the effect of personality traits on participating in a foreign exchange program, we see that the personality dimension of openness to experience is frequently examined (Bakalis & Joiner, 2004; Schantl, 2017; Tracy-Ventura et al., 2016). This feature is associated with the desire and decision to study abroad in some studies (Bakalis & Joiner, 2004; Schantl, 2017), while in others it is not (Goel et al., 2010). In our study, there was no difference in the personality dimension of openness to experience between the students who participated in the Erasmus+ program and those who did not, and this dimension did not predict the desire to study abroad in the group of students who did not participated in the Erasmus+ program. However, in a study conducted by Tracy-Ventura et al. (2016), it was found to be associated with long-term decisions to go abroad but did not predict short-term decisions to go abroad. Our study can also be considered as a short-term study abroad in this sense and it is consistent with the findings of the study by Tracy-Ventura et al. As a result, the findings regarding the relationship between openness and the desire to study abroad are inconclusive. Examining this personality dimension by making a distinction between long- and short-term study abroad programs in future studies and studying the reasons for not wanting to go abroad for a brief period of time with methods that provide in-depth data may help to make conclusive comments.

Emotional stability is a personality trait associated with anxiety and depression, and it is rarely included in research on exchange programs abroad. However, in the study of Schantl (2017), one of the studies in which five factors were examined together, it was found that the motivation to go abroad is related to emotional stability through its contribution to business life. In our study, the students going abroad have high emotional stability scores. Emotionally stable people may find it easier to leave their safe social environment than those who score low on this factor. In terms of this personality trait, going to a foreign environment can induce anxiety and mean leaving one's comfort zone even for a brief period. This situation might lead individuals think that they will not be able to cope with the difficulties abroad and that they will be inadequate (Barlow et al., 2014). Therefore, it can be more discouraging for students with low emotional stability scores to take an initiative of a study abroad program in comparison to those with high emotional stability scores.

This study has several shortcomings. To begin with, the study's data were collected from only one university, thus limiting the generalizability of the results to wider contexts. In addition, the study was conducted using only quantitative data; this creates a limitation in terms of reflecting the participants' own explanations and obtaining rich, in-depth, and detailed information. For this reason, it would be appropriate to carry out new studies by using more representative samples and multiple data collection methods. In addition, as mentioned above, it is seen that some personality traits have different effects depending on whether the education abroad is short-term or long-term. It would be beneficial to conduct new studies by considering these two different situations.

In conclusion, the relationship between participation of study abroad and family's socioeconomic status and trait of extroversion was shown once again in our study. The dissemination of the Erasmus+ program to a wide range of willing students and the provision of sufficient economic support to ensure equal opportunity could yield positive results. Considering that personality traits affect our quality of life due to their role on decision-making, it may be beneficial to inform students about Erasmus+ in detail, and to support and give psychological encouragement particularly to those students who could be hesitant due to their personality characteristics. In this way, the limitations of personality can also be overcome.

This study followed all the rules in the Scientific Research and Publication Ethics Directive for Higher Education Institutions and “Actions Contrary to Scientific Research and Publication Ethics” as stated in the second part of the directive were not carried out.

Türkçe Sürümü

Giriş

Yurt dışına eğitim amaçlı öğrenci gönderme, üniversitelerin ve ülkelerin uluslararası yeterliliği olan bireyler yetiştirme isteği ile birlikte, popülerliği artan bir konu olmuştur. Birçok ülke öğrencilerini kısa ya da uzun dönemli olarak yurt dışı bir eğitim programına katılmaya özendirilmektedir. Erasmus+ eğitim değişim programı Avrupa’da ortaya çıkmış, ülkeler arasında öğrenci değişimine olanak sağlayan bir programdır.

Avrupa Komisyonu’na (2022) göre, yurt dışında bir eğitim programına katılmak, öğrencilere ileride mesleki açıdan olumlu katkıda bulunabileceği gibi dil becerilerini güçlendirme, kendine güven ve bağımsızlık kazanma gibi konularda da yardımcı olmaktadır. Benzer bir biçimde, yurt dışı eğitim konusunu çalışan araştırmacılar bu tür programların birçok alanda öğrencilere fayda sağladığını göstermişlerdir. Bunların arasında kişisel gelişim, kültürlerarası beceriler, akademik performans (Stone & Petrick, 2013), iş bulma ve mesleki hedeflere ulaşma konusunda daha başarılı olma (Marcotte vd., 2007) ve eleştirel düşünme becerileri kazanma (Savicki vd., 2004) gibi özellikler yer almaktadır. Dolayısıyla yurt dışı eğitim programlarının kısa ya da uzun süreli olmalarına bakılmaksızın yararlı oldukları görülmektedir (Nguyen vd., 2018).

Ancak, yurt dışı eğitim olanaklarını değerlendirme konusunda bireyler arasında farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıklar bireylerin koşullarına bağlı olmakla birlikte kişilik özellikleriyle de ilişkili olabilmektedir. Sosyoekonomik düzey, yurt dışı eğitim olanaklarını kullanma konusunda önemli bir rol oynamaktadır. Örneğin Tayvanlı öğrenciler ile yapılan bir çalışmada yurt dışında eğitim görme isteğini etkileyen en önemli etkenin ekonomik maliyet olduğu gösterilmiştir (Lee, 2014). Benzer bir biçimde, Schnepf ve Colagrossi (2020) Birleşik Krallık’ta Erasmus öğrenci değişim hareketinden yararlanan öğrenciler arasında ailesi düşük sosyoekonomik düzeyde olanların oranının yüksek olanlardan önemli derecede az olduğunu göstermiştir. Ailenin gelirine ek olarak ebeveyn eğitim durumu da Erasmus eğitim programından yararlanma düzeyini etkilemektedir (González vd., 2011; Souto-Otero & McCoshan, 2006).

Dışsal koşulların yanında, kişilik özellikleri de bireylerin kendilerini geliştirme motivasyonlarını (McCrae & Costa, 1999) ve dolayısıyla çeşitli yaşantıları ile ilgili olarak yapacakları seçimlerini etkilemektedir. Yurt dışına çalışmak için gidenlerin kişilik özellikleri yönünden diğerlerinden farklı oldukları ileri sürülmüştür. Boneva ve Frieze (2001) alanyazına ‘göçmen kişilik’ kavramını kazandırmıştır. Göçmen kişilik kavramı, aynı koşullarda yaşadıkları hâlde çeşitli nedenlerle kendi yurtlarında kalmak istemeyen bireyleri anlatmaktadır. Böyle bireylerin kişiliklerinin diğerlerinden farklı olduğu düşünülmektedir. Benzer bir durum, yurt dışında eğitim görme isteği ile de ilişkili midir? Bizim çalışmamız bu soruya cevap arayan araştırmalar kategorisindedir.

Kişilik çeşitli durumlarda belirli bir biçimde davranma eğilimi olarak tanımlanmıştır (Rauch & Frese, 2007). Oldukça durağan olmakla birlikte durumdan ve koşullardan da etkilenmektedir (Quintus vd., 2021). Kişiliğin açıklanması konusunda oldukça kabul gören bir yaklaşım büyük beşli (beş faktör) kişilik kuramıdır (Costa & McCrae, 1992; Goldberg, 1990). Bu kurama göre kişilik beş ana faktör etrafında örgütlenmiş özelliklerden oluşmaktadır. Bu faktörler *dışa dönüklük*, *deneyime açıklık*, *sorumluluk*, *duygusal dengelilik* ve *yumuşak başlılıktır*.

Dışa dönüklük; ilişkilerde sosyallik, canlılık, konuşkanlık, sıcaklık, girişkenlik ve baskınlık gibi özelliklerin düzeyidir. Dışa dönüklerin olumlu duygu durumları ile ilişkili olarak başkaları ile uyumlu sosyal ilişkiler geliştirdikleri bildirilmiştir (Côté & Moskowitz, 1998). Dışa dönüklük kendine güvenli bir biçimde hareket etmeyi (McCrea & Costa, 1987) etkileyebileceğinden dolayı da yeni yaşantıları denemek için itici güç oluşturabilir. Bu nedenle yurt dışı yaşantıları ile ilişkili olabilecek bir kişilik boyutudur. *Deneyime açıklık* kişilik boyutu, kişiliğin esneklik düzeyine işaret eder (Costa & Widiger, 2005). Deneyime

açıklık kişilik özelliklerine sahip bireyler değişiklik ve çeşitlilikten hoşlanmaktadır. Dolayısı ile seyahat etme, farklı ilgi alanlarına sahip arkadaşlar bulma, yabancı mutfaklara ilgi duyma gibi özellikler ile ilişkilendirilmiştir (McCrae & Costa, 1999). Aynı zamanda geniş ufuklu ve risk almaya isteklidirler (George & Jones, 1996, akt., Bakalis & Joiner, 2004). Literatürde yurt dışı eğitim programlarına katılım ile ilişkili olabilecek bir kişilik boyutu olarak ilgi görmüş ve araştırılmıştır. Örneğin, Bakalis ve Joiner (2004) açıklık kişilik özelliğinin belirsizliğe tahammülsüzlük ile beraber yurt dışı eğitim programlarından yararlanma ile ilişkili olduğunu göstermiştir. Benzer bir şekilde Schantle (2017) açıklık kişilik özelliğini, dünyanın farklı bölgelerinden gelen bireylerden oluşan bir örneklemede, yurt dışı eğitimi isteme davranışı ile ilişkili bulmuştur. *Sorumluluk* kategorisinden yüksek puan alan bireyler ise liderlik özelliğine sahip, uzun dönemli planlar yapabilen, teknik uzmanlıklara sahip kimseler olabilmektedirler (McCrae & Costa, 1999). Bu bireylerin sorumluluklarını aksatmadıkları ve çok çalışkan oldukları bildirilmiştir (Ariani, 2013). *Duygusal dengelilik* kişilik faktörü düşük benlik saygısı, irrasyonel mükemmeliyetçi düşünceler, kötümserlik (McCrae & Costa, 1999), stres ve depresyon (Widiger, 2009) ile ilişkilendirilmiştir. Bu özellikten yüksek puan alan bireyler için sosyal destek ortamından ayrılıp yurt dışına gitmek diğer bireylere kıyasla daha zor olabilir. Yurt dışında bulunmak birçok insana çekici gelmekle birlikte aynı zamanda zorlayıcı ve ürkütücü de gelebilmektedir. Özellikle belirsizlik bazı bireylerde daha fazla kaygı uyandırabilecek bir durumdur. *Yumuşak başlılık*; başkaları ile birlikte yaşama konusunda öne çıkan bir kişilik boyutudur. Yumuşak başlılıktan yüksek puan alan bireylerin daha fazla iş birliğine inandıkları, affedici ve incitici olmayan dil kullanmaya özen gösterdikleri bildirilmiştir (McCrae & Costa, 1999).

Durumsal özelliklerin yanında, hangi kişilik özelliklerinin, bireyleri yurt dışı eğitim fırsatlarını kullanmaya yatkın kıldığına araştırılması önem arz eden bir konudur. Çünkü kişilik, bireylerin seçimlerini etkileyebilen temel özellikleri temsil etmektedir. Alanyazında ağırlıklı olarak yurt dışında bulunmanın kişilik üzerine etkisi çalışılmıştır. Buna karşın kişilik özelliklerinin yurt dışında eğitim görme isteği ve davranışıyla ilişkisine yönelik az sayıda çalışma bulunmaktadır (Bakalis & Joiner, 2004; Goel vd., 2010; Schantl, 2017; Tracy-Ventura vd., 2016). Ayrıca, bu konuda yürütülmüş çalışmalar beş faktör kişilik boyutlarının yalnızca bazılarını yer vermişlerdir. Örneğin, Bakalis ve Joiner (2004) açıklık kişilik özelliğine, Goel ve diğ. (2010) ise açıklık, sorumluluk ve dışa dönüklük kişilik özelliklerine çalışmalarında yer vermişlerdir. Bilindiği kadarı ile beş faktörün tümünü araştırın çalışma sayısı sınırlıdır (Schantle, 2017; Tracy-Ventura vd., 2016). Alanyazının yukarıda özetlenen özellikleri nedeni ile şimdiki çalışmanın temel amacı doğrultusunda, bahsedilen beş faktörün tümü bu çalışmanın kapsamı içerisine alınmıştır.

Türkiye’de Erasmus yurt dışı eğitim değişim programı konusunda yapılmış çalışmalar bulunmaktadır (Aslan & Bayram, 2014; Küçükçene & Akbaşlı, 2021; Ogul, 2018; Önder & Balci, 2010; Özdem, 2013). Bu çalışmaların genel olarak Erasmus değişim programıyla ilgili öğrenci görüş ve deneyimleri üzerine yoğunlaştığı görülmektedir. Bilindiği kadarı ile Türkiye’de doğrudan demografik özellikleri ve beş faktör kişilik boyutlarının Erasmus+ ile ilişkisini inceleyen bir çalışmaya rastlanmamaktadır.

Geniş öğrenci kesimlerinin eğitim değişim uygulamalarından yararlanması konusunda mobilize edilmeleri gerektiği düşüncesinden hareketle, çalışılan demografik ve kişilik özelliklerinden hangilerinin bireylerin yurt dışında eğitim görme isteğini ve kararını etkilediğini araştırmak, bu çalışmanın temel problemidir. Çalışmanın alana, görece az çalışılmış farklı bir toplumdaki elde edilmiş bulgular aracılığı ile katkıda bulunabileceği düşünülmektedir. Erasmus+ eğitim değişim programından yararlananların ve yararlanmak isteyenlerin özelliklerinin bilinmesi, katılımı zayıf olan kesimlerin ve daha fazla cesaretlendirilmeye ihtiyacı olan bireylerin desteklenmesi açısından faydalı olabilir. Böylece programın, mümkün olduğu kadar geniş kesimlere yaygınlaştırılması hedefinin gerçekleştirilmesi açısından ilerleme kaydedilebilir.

Bu çalışmanın amacı doğrultusunda aşağıdaki temel sorulara yanıt aranacaktır.

1. Erasmus+ öğrenci değişim programına katılan öğrenciler ile diğer öğrenciler arasında demografik değişkenler açısından anlamlı fark var mıdır?
2. Erasmus+ öğrenci değişim programına katılan öğrenciler ile diğer öğrenciler arasında kişilik özellikleri yönünden anlamlı fark var mıdır?

3. Erasmus+ öğrenci değişim programına katılma isteğini yordayan demografik değişkenler hangileridir?
4. Erasmus+ öğrenci değişim programına katılma isteğini yordayan kişilik boyutları hangileridir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, nicel araştırma desenlerinden ilişkisel tarama modelindedir. Nicel araştırma düzenekleri içinde yer alan tarama modelleri değişkenler arası ilişkilerin çalışılabilirdiği ve gruplar arası karşılaştırmaların yapılabildiği modellerdir (Karasar, 2011). Sosyal bilimlerde yaygın olarak kullanılan bu modeller bir faktörün bir başka faktör üzerindeki tahmin edilen etkisinin çalışılmasına da olanak sağlar (Cohen vd., 2017). Bu çalışmada demografik değişkenler, kişilik değişkenleri, Erasmus+ katılımı ve katılım isteği arasında ilişkiler incelenmektedir.

Bağımlı Değişkenler

Erasmus öğrenci hareketliliğine katılma durumu: Katılan öğrenciler, Erasmus+ programına seçilmiş, gitmek üzere hazırlıklarını tamamlamış ve gitmeden önce bilgilendirme toplantısına katılan öğrencilerdir. Bu çalışmanın verileri bu bilgilendirme toplantısı esnasında toplanmıştır. Diğer öğrenciler ise bu programa seçilmek üzere başvurmamış dolayısıyla bu sürecin içinde olmayanlardır.

Erasmus+ eğitim değişim programına katılma isteği: Bunun için üniversitenin çeşitli bölümlerinde öğrenim gören öğrencilere, “Erasmus+ Öğrenci Değişim Programına katılmak ister misiniz?” sorusu sorulmuştur. Beş basamaklı bir ölçek üzerinden cevaplamaları istenmiştir (Çok isterim (5) - Hiç istemem (1)). Bu bağımlı değişkenin çalışıldığı grup, Erasmus+ programına katılmayan öğrencilerden oluşmaktadır.

Katılımcılar

Araştırmanın katılımcıları; Ege Üniversitesi Eğitim, Mühendislik ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinde 2017-2018 öğretim yılı bahar yarıyılında öğrenim gören 154’ü kadın, 110’u erkek toplam 264 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Çalışma, katılımcılara ulaşmada sağladığı avantajlar nedeni ile kolay bulunurluk ve elverişlilik örnekleme ile yürütülmüştür. Böylece veri toplama süreci hızlandırılabilmiştir. Katılımcıların 61’i (32 kadın, 29 erkek) yurt dışına Erasmus+ öğrenci değişimi için gitmeye hak kazanmış ve yolculuk için son hazırlıklarını yapan öğrencilerdir. Bu öğrenciler ile gitmeden hemen önce, Ege Üniversitesi ilgili birimleri tarafından bir bilgilendirme toplantısı yapılmıştır. Bu toplantı esnasında toplantıya katılan tüm öğrenciler gönüllülük esasına göre araştırmaya davet edilmişlerdir ve 61 öğrenci anketlerimizi doldurmuştur. Katılımcıların diğer bölümü rastgele seçilmiş sınıflardan gönüllülük esasına göre anketleri dolduran ikinci ve üçüncü sınıf öğrencilerinden oluşmuştur. Toplam altı öğrenci anketi tamamlamadan teslim etmiştir. Bu nedenle bu öğrenciler analize dâhil edilmemişlerdir. Ayrıca sekiz anket, örüntü tespiti ve boş bırakılmış olması nedeni ile değerlendirmeye alınmamıştır. Sonuç olarak toplam 264 öğrenci örneklemeimizi oluşturmuştur. Üniversitede ağırlıklı olarak İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ve Mühendislik Fakültesi öğrencileri bu programdan yararlanmaktadırlar. Bu nedenle bu bölümlerin öğrencileri ile görece daha az katılımın olduğu fakültelerden eğitim fakültesi öğrencileri çalışmada yer almıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler üç alt bölümden oluşan anket aracıyla toplanmıştır. Anketin birinci bölümünde öğrencilerin cinsiyeti, aile gelir durumu (aylık hane içine giren para miktarı), ebeveyn eğitim durumu ve Erasmus+ programına gönderilmek üzere seçilmişlik durumu gibi demografik değişkenlere yönelik sorular yer almıştır. İkinci bölümde, Erasmus+ programından yararlanma isteği (Erasmus+ eğitim değişim programından yararlanmak ister misiniz?), bu süreçten yararlanma sebeplerini araştıran sorular ve son bölümde kişilik özelliklerini ölçen ölçek soruları yer almaktadır. Erasmus+ programına katılmakta olan öğrenciler Erasmus+ öğrenci değişim programından yararlanma istekliliğini ölçmek için sorulan soruyu cevaplamamışlardır. Anket soruları, yöntem ve ölçme konusunda yetkin bir araştırmacı ve çalışma konusıyla ilişkili bir uzman tarafından incelenmiştir.

On maddeli Kişilik Ölçeği. Araştırmada beş faktörlü kişilik özelliklerini ölçmek için Gosling ve diğ. (2003) tarafından geliştirilen, Atak (2013) tarafından Türkçeye uyarlanan 10 maddelik kişilik ölçeği kullanılmıştır. Ölçek maddeleri 7'li Likert üzerinden puanlanmaktadır. Yüksek puanlar, ilgili kişilik özelliğinin baskınlığına işaret etmektedir. Atak (2013) ölçeğin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayılarını, *deneyime açıklık* için 0.83; *yumuşak başlılık* için 0.81; *duygusal dengelilik* için 0.83; *sorumluluk* için 0.84 ve son olarak *dışa dönüklük* için 0.86 olarak bulmuştur. Bu çalışmada, Cronbach Alfa güvenilirlik katsayıları *deneyime açıklık* için 0.77; *yumuşak başlılık* için 0.69; *duygusal dengelilik* için 0.72; *sorumluluk* için 0.81 ve *dışa dönüklük* için 0.80 olarak bulunmuştur.

Araştırma Süreci

Anketler, gönüllülük esasına göre sınıflarda ve Erasmus öğrenci değişim programına gönderilmek üzere seçilmiş öğrencilerle yapılan toplantı sonrası salonlarda doldurulmuştur. Katılımcılar, araştırmanın amacı konusunda bilgilendirilmiştir ve gönüllülük esasına dayalı olan anketi doldurmaktan istedikleri zaman vazgeçebilecekleri ifade edilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu çalışmada bütün analizler Sosyal Bilimler için İstatistik Programı 24. versiyonu kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Öncelikle çalışma için gerekli olan betimsel analizler ve ölçeğin güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Ortalama ve standart sapma değerleri ile t-testi sonuçları Tablo 1'de verilmiştir. Veriler bağımsız gruplar t-testi ve regresyon analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Erasmus+ için seçilip "yurt dışına gitmekte olan grup" ile "gitmeyenleri" demografik ve kişilik değişkenleri açısından karşılaştırmak için t-testleri; yurt dışında öğrenim görme isteğinin demografik değişkenler ve kişilik özellikleri tarafından yordama düzeyini görmek için ise regresyon analizi yapılmıştır (Tablo 2).

Bulgular

Bu bölümde Erasmus+ eğitim değişim programına katılmakta olan öğrenciler ile diğer öğrencilerin karşılaştırıldığı istatistik analizler ve Erasmus+ programından yararlanma isteğini yordayan demografik ve kişilik değişkenlerinin incelendiği regresyon analizlerinin sonuçları sunulmuştur.

Tablo 1.

Erasmus+ Eğitim Programına Katılanlar ve Katılmayanların bazı Demografik Değişkenler ve Kişilik Özellikleri Yönünden t-Testi ile Karşılaştırılması

Değişkenler	Katılanlar		Katılmayanlar		t (sd)	p
	M	SS	M	SS		
Gelir Düzeyi	4267	1885	2839	2707	3.35 (134)	.001
Anne eğitim	3.8	.88	2.69	1.03	8.79 (259)	.000
Baba eğitim	4.2	1.08	3.16	1.13	5.62 (262)	.000
Deneyime açıklık	7.41	1.36	7.13	1.40	1.28 (259)	.199
Yumuşak başlılık	7.16	1.59	7.26	1.49	-.44 (261)	.668
Duygusal denge	7.03	1.47	6.51	1.60	2.25 (259)	.020
Dışa dönüklük	8.08	1.52	7.15	1.88	3.81 (262)	.000
Sorumluluk	8.45	1.24	7.57	1.68	3.57 (261)	.000

Ailenin gelir durumu, anne eğitim durumu ve baba eğitim durumu açısından yapılan karşılaştırmalarda bağımsız gruplar t-testi sonuçları, yurt dışına gitmekte olanlar ile diğer öğrenciler arasında anlamlı farkların olduğunu göstermiştir (Tablo 1). Ailenin gelir durumu ve ebeveyn eğitim

seviyeleri Erasmus+ için gönderilen grupta önemli düzeyde yüksektir. Çalışmada, kişilik boyutları yönünden yapılan karşılaştırmalarda, kişiliğin duygusal denge, dışa dönüklük ve sorumluluk alt boyutlarından alınan puanların ortalamaları karşılaştırıldığında iki grup arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu çalışmadan elde edilen bulgular, yurt dışına gitmekte olan öğrencilerin kişilik olarak daha fazla dışa dönük, duygusal olarak dengeli ve sorumlu olduklarına işaret etmiştir.

Tablo 2.*Erasmus Öğrenci Hareketliliğinden Yararlanma İsteği Hakkında Regresyon Analizi Sonuçları*

	Değişkenler	R	R ²	F	β	t
Erasmus+ istekliliği	Model 1	.242	.059	15.716		
	Anne eğitim				.242	3.964***
	Model 2	.409	.167	6.432		
	Anne Eğitim				.175	2.927**
	Dışa dönüklük				.272	3.881***
	Deneyime Açıklık				.104	1.730
	Yumuşak Başlılık				-.003	-.046
	Duygusal Denge				.089	1.358
	Sorumluluk				.012	.151

** $p < .01$; *** $p < .001$

Demografik değişkenler (ailenin gelir düzeyi, anne eğitim, baba eğitim düzeyi) ve kişilik özelliklerinin yurt dışında eğitim görme isteğine etkisini görmek için hiyerarşik regresyon analizi yapılmıştır (Tablo 2). Bu analize Erasmus+ için seçilmiş ve yurt dışına gitmekte olan öğrenciler katılmamıştır. Anne eğitim düzeyi dışındaki demografik değişkenlerin modele anlamlı bir katkıda bulunmadığı görülmüştür. Sonuç olarak bu analizde anne eğitim durumu Erasmus+ programıyla yurt dışında eğitim görme isteğini anlamlı bir biçimde yordamıştır (Model 1).

Hiyerarşik regresyon analizi sürecinde, yukarıda değinildiği gibi önce demografik değişkenlerin yurt dışında eğitim istemeye etkisi incelenmiş ve yalnızca anne eğitiminin anlamlı bir biçimde yurt dışında eğitim isteğini yordadığı görülmüştür. Bu durumda birinci adımda modele anne eğitim düzeyi girilmiştir ve anlamlı bulunmuştur ($R^2 = .059$, $F(1, 199) = 15.716$, $p = .000$). İkinci adımda kişilik değişkenleri bağımsız değişkenler olarak modele eklenmiştir (Model 2). Bu değişkenlerden ise yalnızca dışa dönüklüğün yurt dışında eğitim görme isteğini yordadığı görülmüştür, ($R^2 = .167$, $F(5, 195) = 6.43$, $p = .000$ (Tablo 2).

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada, sosyoekonomik düzey ve beş faktör kişilik boyutlarının Erasmus+ öğrenci hareketliliğine katılanlar ve katılmayanlarda farklılaşma durumu ve sosyoekonomik düzey ve kişilik özelliklerinin Erasmus+ yurt dışı değişim programından yararlanma isteğini yordama düzeyi araştırılmıştır. Elde edilen bulgulara göre; ebeveyn gelir düzeyi, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi ve kişilik boyutlarından duygusal denge, dışa dönüklük ve sorumluluk kişilik alt boyutlarının yurt dışı Erasmus+ programına katılanlar ve katılmayanlar arasında anlamlı farklılıklar gösterdiği görülmüştür. Ayrıca, anne eğitim durumu ve dışa dönüklük kişilik özelliğinin Erasmus+ programından yararlanma isteğini yordadığı bulunmuştur.

Literatürde, yerleşik bir bulgu olarak sosyoekonomik düzeyin yurt dışı eğitim programlarından yararlanma konusunda en önemli değişkenlerden biri olduğu kabul görmüş durumdadır (Lee, 2014; Lörz vd., 2016; Schnepf & Colagrossi, 2020). Bu çalışmada, yurt dışına gönderilmek üzere belirlenmiş öğrencilerin aile gelir durumu ve ebeveyn eğitim düzeyleri gitmeyen öğrencilerden daha yüksek bulunmuştur. Bu sonuçlar literatürdeki bulguları destekler niteliktedir. Yürürlükteki Erasmus+ eğitim değişim programı, bizim örneğimizde de geliri belli bir düzeyin üzerindeki gruplara ekstra avantaj sağlamış olarak görünmektedir. Gitmeyen öğrenciler için yapılan regresyon analizinde gelir düzeyinin,

yurt dışında eğitim fırsatı sağlayan Erasmus+ programına katılma isteğini yordamadığı görülmüştür. Bu öğrencilerin Erasmus+ aracılığı ile yurt dışında eğitim görme isteklerinin gelir düzeylerinden etkilenmediği görülmektedir. Ancak, bu eğitimi almak üzere gidenlerin gelir seviyesinin görece yüksek olduğuna bakıldığında, gelir düzeyinin yurt dışı eğitim değişim programına katılma konusunda bir bariyer olarak rol oynadığı söylenebilir. Bu durum diğer ülke öğrencileri üzerine bu konuda yapılan çalışmalarla benzerlik göstermektedir (Lee, 2014; Lörz vd., 2016; Schnepf & Colagrossi, 2020). Göreli olarak düşük gelirli ailelerden gelen öğrenciler, yurt dışındaki yaşam maliyetlerini ailelerinin verecekleri desteklerle karşılayamayacaklarına ve Erasmus+ programı nedeniyle okulun uzamasının ekstra finansal yük getireceğine inanabilirler. Bu durumun, bu öğrencilerin yurt dışı eğitim değişim programına katılımını olumsuz etkilediği söylenebilir. Ayrıca, aile gelir durumunun erken eğitim yıllarında yabancı dil öğrenme fırsatlarını etkilediği belirtilmektedir (Butler & Le, 2018). Sonuç olarak ailenin gelir düzeyi, hem yurt dışındaki harcamaların karşılanması konusunda hem de Erasmus+ öğrenci seçimi sürecinde yabancı dil barajını geçebilme konusunda öğrencilerin önünde engel oluşturabilmektedir.

Bu çalışmada, her ne kadar yurt dışına giden öğrencilerin anne eğitim, baba eğitim ve gelir düzeyi yönünden gitmeyen öğrencilere göre daha avantajlı oldukları bulunmuş olsa da yurt dışında eğitimi isteme açısından aynı durum geçerli değildir. İncelenen demografik değişkenlerden yalnızca anne eğitim düzeyi yurt dışında eğitimi isteme konusunda etkili bulunmuştur. Bu bulgular literatürle uyum içindedir. Annelerin eğitim düzeyinin, çocukların eğitim kazanımlarını (Roksa & Potter 2011) ve yurt dışında eğitim değişim programlarına katılma kararlarını olumlu yönde etkilediğine yönelik (Van Mol, 2021) araştırma bulguları mevcuttur.

İncelenen demografik faktörlerin yanında, kişilik özellikleri de yurt dışında eğitim görme motivasyonunu etkileyen temel etmenlerdendir. Kişilik özellikleri yönünden yurt dışına gitmekte olan öğrenciler ile gitmeyen öğrenciler arasında yapılan karşılaştırmada duygusal denge, dışa dönüklük ve sorumluluk kişilik boyutlarında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu beklenen bir sonuçtur. Aynı şekilde yurt dışına gitmeyen öğrenciler ile yapılan hiyerarşik regresyon analizinde, dışa dönüklük puanlarının yurt dışına Erasmus programı ile gitme isteğini yordadığı görülmüştür. Daha önce yapılan çalışmalarda, dışa dönüklük kişilik özelliği (Goel vd., 2010; Schantl, 2017; Tracy-Ventura vd., 2016) sorumluluk (Tracy-Ventura vd., 2016) ve duygusal denge (Schantl, 2017) yurt dışında eğitimi isteme (intention) ile ilişkili bulunmuştur. Bu kişilik özellikleri yönünden şimdiki çalışma literatürdeki bu bulguları destekler niteliktedir.

Yurt dışı değişim programından yararlanma konusunda kişilik özelliklerinin etkisini çalışan araştırmalarda, sıklıkla deneyime açıklık kişilik boyutunun incelendiğini görüyoruz (Bakalis & Joiner, 2004; Schantl, 2017; Tracy-Ventura vd., 2016). Literatürde yurt dışı eğitimle ilişkili görülen ve sıklıkla çalışılan bu özellik, bazı çalışmalarda yurt dışı eğitim isteği ve kararı ile ilişkili bulunurken (Bakalis & Joiner, 2004; Schantl, 2017) bazılarında ise ilişkili bulunmamıştır (Goel vd., 2010). Bu çalışmada deneyime açıklık kişilik boyutunda yurt dışına gitmekte olan öğrenciler ile gitmeyenler arasında fark bulunmadığı gibi, adı geçen boyut yurt dışına gitmeyen öğrenci grubunda da yurt dışında eğitim görme isteğini yordamamıştır. Ancak Tracy-Ventura ve diğerlerinin (2016) yapmış olduğu bir çalışmada uzun süreli yurt dışına çıkma kararları ile ilişkili bulunurken kısa süreli yurt dışına çıkma kararlarını yordamamıştır. Şimdiki çalışma da kısa süreli yurt dışı eğitim çalışması olarak kabul edilebilir, bu anlamda Tracy-Ventura ve diğerlerinin (2016) yapmış olduğu çalışmanın bulguları ile uyumaktadır. Sonuç olarak, deneyime açıklık kişilik özelliğinin yurt dışında eğitim görme isteğiyle ilişkisine yönelik bulgular çelişkilidir. Bu kişilik boyutunun daha sonraki çalışmalarda uzun ve kısa süreli yurt dışı eğitim programı ayrımı yapılarak incelenmesi ve kısa süreli yurt dışına çıkmak istememe konusunun nedenlerinin derinlemesine veri sağlayan yöntemlerle çalışılması, sonuca götürücü yorumlar yapılabilmesine yardımcı olabilir.

Duygusal dengelilik kaygı ve depresyonla ilişkili bir kişilik boyutudur ve yurt dışı eğitim değişim programlarıyla ilgili çalışmalarda genellikle incelenmezken beş faktörün birlikte çalışıldığı çalışmalardan Schantl'ın (2017) çalışmasında yurt dışına gitme motivasyonu ile iş yaşantısına katkısı üzerinden ilişkili bulunmuştur. Bizim çalışmamızda da yurt dışına gitmekte olan öğrencilerin duygusal denge puanları

yüksektir. Duygusal olarak dengeli insanların bu faktörden düşük puan alanlara göre güvenli sosyal ortamlarından ayrılabilmeleri daha kolay olabilir. Bu kişilik özelliği açısından, yabancı bir çevreye gitmek kaygı arttırıcı ve güvenli ortamın kısa süreliğine de olsa terkedilmesi anlamına gelebilir. Bu durum bireylerde güçlüklerle başa çıkamayacağı ve yetersiz kalacağı düşüncesi uyandırarak (Barlow vd., 2014) yurt dışı eğitim girişimi açısından cesaret kırıcı olabilir.

Bu çalışma, çeşitli açılardan bazı eksikliklere sahiptir. Öncelikle araştırmanın verileri yalnızca bir üniversiteden toplanmıştır, bu durum sonuçların geniş gruplara genellenebilmesini sınırlamaktadır. Ayrıca, araştırma sadece nicel veriler ile yürütülmüştür. Bu da katılımcıların kendi açıklamalarının yansıtılması ve derinlemesine, ayrıntılı zengin bilgilere ulaşılması açısından kısıtlılık oluşturmaktadır. Bu nedenle yeni yapılacak çalışmaların daha kapsayıcı örneklem ve birden fazla veri toplama yöntemlerinden yararlanılarak gerçekleştirilmesi yerinde olur. Ayrıca yukarıda değinildiği gibi bazı kişilik özelliklerinin yurt dışı eğitimin kısa süreli ya da uzun süreli olmasına bağlı olarak farklı etkiler gösterdiği görülmektedir. Yeni çalışmaların, bu iki farklı durumu göz önüne alarak yürütülmesinde fayda vardır.

Sonuç olarak, ebeveyn sosyoekonomik durumunun ve dışa dönüklük kişilik boyutunun yurt dışı eğitimle ilişkisi bu araştırmayla bir kez daha gösterilmiştir. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre Erasmus+ programının istekli geniş kesimlere yaygınlaştırılması ve fırsat eşitliğinin sağlanabilmesi için öğrencilere sağlanan ekonomik desteğin yeterli hâle getirilmesi olumlu sonuçlar doğurabilir. Kişilik özelliklerinin hayatımızla ilgili seçimleri dolayısı ile hayat kalitemizi etkilediği göz önünde bulundurularak öğrencilerin Erasmus+ konusunda ayrıntılı olarak bilgilendirilmesi, özellikle kişilik kaynaklı tereddütleri olabilecek bireylerin psikososyal yönden desteklenip cesaretlendirilmesi faydalı olabilir. Böylece kişiliğin oluşturduğu kısıtlılıklarla da mücadele edilebilir.

Bu araştırmada Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesinde' yer alan tüm kurallara uyulmuş ve yönergenin ikinci bölümünde yer alan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" gerçekleştirilmemiştir.

References

- Ariani, D. W. (2013). Personality and learning motivation. *European Journal of Business and Management*, 5(10), 26-38.
- Aslan, B., & Jacobs, D. B. (2014). Erasmus student mobility: Some good practices according to views of Ankara University exchange students. *Journal of Education and Future*, 5, 57-72. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jef/issue/18637/196710>
- Bakalis, S., & Joiner, T. A. (2004). Participation in tertiary study abroad programs: The role of personality. *International Journal of Educational Management*, 18(5), 286-291. <https://doi.org/10.1108/09513540410543420>
- Barlow, D. H., Sauer-Zavala, S., Carl, J. R., Bullis, J. R., & Ellard, K. K. (2014). The nature, diagnosis, and treatment of neuroticism: Back to the future. *Clinical Psychological Science*, 2(3), 344-365. <http://doi.org/10.1177/2167702613505532>
- Boneva, B. S., & Frieze, I. H. (2001). Toward a concept of a migrant personality. *Journal of Social Issues*, 57(3), 477-491. <http://doi.org/10.1111/0022-4537.00224>
- Bouchard, G. (2003). Cognitive appraisals, neuroticism, and openness as correlates of coping strategies: An integrative model of adaptation to marital difficulties. *Canadian Journal of Behavioral Science*, 35(1), 1-12. <http://doi.org/10.1037/h0087181>
- Butler, Y. G., & Le, V. N. (2018). A longitudinal investigation of parental social-economic status (SES) and young students' learning of English as a foreign language. *System*, 73, 4-15. <http://doi.org/10.1016/j.system.2017.07.005>
- Chang, D. F. (2012). College students' perceptions of studying abroad and their readiness. *Asia Pacific Education Review*, 13(4), 583-591. <http://doi.org/10.1007/s12564-012-9221-1>

- Cohen, L. Manion, L., & Morrison, K. (2017). *Research methods in education*. Routledge.
- Cortina, J. M., Doherty, M. L., Schmitt, N., Kaufman, G., & Smith, R. G. (1992). The "Big Five" personality factors in the IPI and MMPI: Predictors of police performance. *Personnel Psychology*, 45(1), 119-140. <http://doi.org/10.1111/j.1744-6570.1992.tb00847.x>
- Costa, P. T., & McCrae, R. R. (1999). A five-factor theory of personality. *The Five-Factor Model of Personality: Theoretical Perspectives*, 2, 51-87.
- Costa P. T., Jr., & Widiger, T. A. (2005). Introduction: Personality disorders and the five-factor model of personality. In P. T. Costa Jr, & T. A. Widiger (Eds), *Personality disorders and the five-factor model of personality* (pp. 3–14). American Psychological Association.
- Côté, S., & Moskowitz, D. S. (1998). On the dynamic covariation between interpersonal behavior and affect: Prediction from neuroticism, extraversion, and agreeableness. *Journal of Personality and Social Psychology*, 75(4), 1032-1046. <http://doi.org/10.1037/0022-3514.75.4.1032>
- European Commission. (2022, February 4). *Erasmus+ EU programme for education, training, youth and sport: Student*. <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/opportunities/individuals/students>
- Gençöz, T., & Öncül, Ö. (2012). Examination of personality characteristics in a Turkish sample: Development of Basic Personality Traits Inventory. *The Journal of General Psychology*, 139, 194-216. <https://doi.org/10.1080/00221309.2012.686932>
- Goel, L., De Jong, P., & Schnusenberg, O. (2010). Toward a comprehensive framework of study abroad intentions and behaviors. *Journal of Teaching in International Business*, 21(4), 248-265. <http://doi.org/10.1080/08975930.2010.526011>
- Goldberg, L. R. (1990). An alternative description of personality: The big-five factor structure. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59(6), 1216-1229. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.59.6.1216>
- González, C. R., Mesanza, R. B., & Mariel, P. (2011). The determinants of international student mobility flows: An empirical study on the Erasmus programme. *Higher education*, 62(4), 413-430. <https://doi.org/10.1007/s10734-010-9396-5>
- Gosling S. D, Rentfrow P. J, Swann W. B. Jr. (2003). A very brief measure of the Big-Five personality domains. *Journal of Research in Personality*, 37(6), 504-528. [http://doi.org/10.1016/S0092-6566\(03\)00046-1](http://doi.org/10.1016/S0092-6566(03)00046-1)
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Nobel Yayınları.
- King, R., Findlay, A., & Ahrens, J. (2022, April 4). *International student mobility literature review*. University of Dundee. https://discovery.dundee.ac.uk/ws/files/1468820/rd20_10.pdf
- Küçükçene, M., & Akbaşlı, S. (2021). Erasmus+ değişim programı kapsamında yurt dışına giden öğrencilerin programa ilişkin görüşleri. *Journal of Qualitative Research in Education*, 26, 155-170. <https://doi.org/10.14689/enad.26.7>
- Lee, C. (2014). An Investigation of factors determining the study abroad destination choice: A case study of Taiwan. *Journal of Studies in International Education*, 18(4), 362-381. <https://doi.org/10.1177/1028315313497061>
- Lörz, M., Netz, N., & Quast, H. (2016). Why do students from underprivileged families less often intend to study abroad?. *Higher Education*, 72(2), 153-174. <http://doi.org/10.1007/s10734-015-9943-1>
- Marcotte, C., Desroches, J., & Poupart, I. (2007). Preparing internationally minded business graduates: The role of international mobility programs. *International Journal of Intercultural Relations*, 31(6), 655-668. <http://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2007.05.002>
- McCrae, R. R., & Costa, P. T. (1987). Validation of the five-factor model of personality across instruments and observers. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(1), 81-90. <http://doi.org/10.1037/0022-3514.52.1.81>

- Nguyen, A. M. D., Jefferies, J., & Rojas, B. (2018). Short term, big impact? Changes in self-efficacy and cultural intelligence, and the adjustment of multicultural and monocultural students abroad. *International Journal of Intercultural Relations*, 66, 119-129. <http://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2018.08.001>
- Ogul, V. G. (2018). What do the university students think about Erasmus Programme in Turkey? *The Educational Review, USA*, 2(5), 296-308. <http://doi.org/10.26855/er.2018.05.004>
- Önder, R. K., & Balcı, A. (2010). Erasmus öğrenci öğrenim hareketliliği programının 2007 yılında programdan yararlanan Türk öğrenciler üzerindeki etkileri. *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, 9(2), 93-116. https://doi.org/10.1501/avraras_0000000150
- Özdem, G. (2013). Yükseköğretim kurumlarında ERASMUS programının değerlendirilmesi (Giresun Üniversitesi örneği). *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 1(1), 61-98.
- Petzold, K., & Moog, P. (2018). What shapes the intention to study abroad? An experimental approach. *Higher Education*, 75(1), 35-54. <http://doi.org/10.1007/s10734-017-0119-z>
- Quintus, M., Egloff, B., & Wrzus, C. (2021). Daily life processes predict long-term development in explicit and implicit representations of Big Five traits: Testing predictions from the TESSERA (Triggering situations, Expectancies, States and State Expressions, and ReActions) framework. *Journal of Personality and Social Psychology*, 120(4), 1049-1073. <http://doi.org/10.1037/pspp0000361>
- Rauch, A., & Frese, M. (2007). Let's put the person back into entrepreneurship research: A meta-analysis on the relationship between business owners' personality traits, business creation, and success. *European Journal of work and organizational psychology*, 16(4), 353-385. <http://doi.org/10.1080/13594320701595438>
- Remhof, S., Gunkel, M., & Schlaegel, C. (2014). Goodbye Germany! The influence of personality and cognitive factors on the intention to work abroad. *The International Journal of Human Resource Management*, 25(16), 2319-2343. <http://doi.org/10.1080/09585192.2014.884613>
- Roksa, J., & Potter, D. (2011). Parenting and academic achievement: Intergenerational transmission of educational advantage. *Sociology of Education*, 84(4), 299-321. <http://doi.org/10.1177/0038040711417013>
- Salisbury, M. H., Paulsen, M. B., & Pascarella, E. T. (2010). To see the world or stay at home: applying an integrated student choice model to explore the gender gap in the intent to study abroad. *Research in Higher Education*, 51(7), 615-640. <https://doi.org/10.1007/s11162-010-9171-6>
- Savicki, V., Downing-Burnette, R., Heller, L., Binder, F., & Suntinger, W. (2004). Contrasts, changes, and correlates in actual and potential intercultural adjustment. *International Journal of Intercultural Relations*, 28(3-4), 311-329. <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2004.06.001>
- Schantl, F. (2017). Investigating the relationship between the Big Five Personality Traits and tertiary-level students' motivation to study abroad/vorgelegt von Fabienne Schantl [Unpublished doctoral dissertation]. Karl-Franzens-UniversitätGraz.
- Schnepf, S. V., & Colagrossi, M. (2020). Is unequal uptake of Erasmus mobility really only due to students' choices? The role of selection into universities and fields of study. *Journal of European Social Policy*, 30(4), 436-451. <https://doi.org/10.1177/0958928719899339>
- Souto-Otero, M., & McCoshan, A. (2006). *Survey of the socio-economic background of Erasmus students* (Report No. DG EAC 01/05). European Commission.
- Stone, M. J., & Petrick, J. F. (2013). The educational benefits of travel experiences: A literature review. *Journal of Travel Research*, 52(6), 731-744. <https://doi.org/10.1177/0047287513500588>
- Stroud, A. H. (2010). Who plans (not) to study abroad? An examination of U.S. student intent. *Journal of Studies in International Education*, 14(5), 491-507. <https://doi.org/10.1177/1028315309357942>

- Tracy-Ventura, N., Dewaele, J. M., Köylü, Z., & McManus, K. (2016). Personality changes after the 'year abroad': A mixed-methods study. *Study Abroad Research in Second Language Acquisition and International Education*, 1(1), 107-127. <https://doi.org/10.1075/sar.1.1.05tra>
- Van Mol, C. (2021). Exploring explanations for the gender gap in study abroad: a case study of the Netherlands. *Higher Education*, 1-19. <https://doi.org/10.1007/s10734-020-00671-7>
- Widiger, T. A. (2009). Neuroticism. In M. R. Leary, & R. H. Hoyle (Eds.), *Handbook of individual differences in social behavior* (pp. 129–146). The Guilford Press.